

Sociale, familiale en fiscale aspecten bij het overlaten of beëindigen van een onderneming'

Willem Colaers

KMO-adviseur

Antwerpen – 14 december 2018

Ondernemer worstelt met overdracht bedrijf

Vijftigplussers weten niet wanneer en hoe te verkopen

60%

Van de familiale eigenaars heeft 60 procent nog geen idee aan wie de eigendom later wordt overgedragen.

Enquête onthult dat passiviteit en gebrek aan kennis belangrijkste pijnpunten zijn.

Eigendom overdragen verloopt moeilijker dan stuurknuppel loslaten

Disclaimer

Ondanks de zorg die de auteur heeft besteed aan de juistheid en het actuele karakter van de inhoud van deze presentatie, garandeert hij niet dat deze informatie adequaat, juist en volledig is in de concrete gevallen waarin de lezer zich bevindt. De auteur kan niet verantwoordelijk en/of aansprakelijk gesteld worden voor enig gevolg dat het gebruik van de informatie die in deze presentatie voorkomt veroorzaakt. De lezer dient steeds gebruikt te maken van zijn eigen professionele raadgever(s) om een advies te bekomen aangepast aan de eigen omstandigheden. Het advies wordt naar best vermogen verstrekt. KBC Bank NV geeft echter geen garantie wat betreft de actualiteit, accuraatheid, correctheid, volledigheid en geschiktheid voor een bepaald doel van deze presentatie o.a. ten gevolge van een wetswijziging of een wijziging van een administratieve beslissing na datum van onderhavig advies, evoluties in rechtspraak en/of rechtsleer, de laattijdige, onjuiste of onvolledige mededeling door u aan KBC Bank NV van gegevens of documenten die de inhoud van het advies zouden veranderen. Bovendien moeten we rekening houden met de nieuwe antimisbruikbepaling, die op 6 april 2012 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd. Voor registratie- en successierechten is de nieuwe bepaling van toepassing op rechtshandelingen (of het geheel van rechtshandelingen die eenzelfde verrichting tot stand brengt) die voltrokken worden vanaf 1 juni 2012. Voor inkomstenbelastingen is de nieuwe antimisbruikbepaling van toepassing vanaf aanslagjaar 2013, alsmede op alle rechtshandelingen (of een geheel van rechtshandelingen) die gesteld zijn tijdens een belastbaar tijdperk dat eindigt op of na 6 april 2012 en verbonden is aan het aanslagjaar 2012. Hierbij werd bepaald dat de fiscus elke wijziging in de afsluitdatum van de jaarrekening vanaf 28 november 2011 naast zich neer kan leggen. De regeling houdt in dat, indien de fiscale administratie oordeelt dat er bij een bepaalde rechtshandeling (of een geheel van rechtshandelingen) sprake is van 'fiscaal misbruik', de belastingplichtige zal moeten aantonen dat zijn keuze voor deze rechtshandeling door andere motieven verantwoord is dan het ontwijken van belastingen. Indien hij hierin niet slaagt, zal de fiscus belasting heffen zonder rekening te houden met de betrokken verrichting. We raden aan te bespreken met uw extern raadgever of de besproken adviezen de toets van de antimisbruikbepaling kunnen doorstaan en of het aangewezen is een ruling aan te vragen. De informatie dient integraal als richtinggevend beschouwd te worden en is niet verbindend. U blijft zelf volledig aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik dat u van dit advies maakt. De aansprakelijkheid van KBC Bank NV voor enigerlei schade die het gevolg is van het gebruik van dit advies, kan enkel in geval van bedrog en, voor consumenten, in geval van zware fout harerzijds worden ingeroepen. Behoudens de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van KBC Bank NV is elke overdracht, verkoop, verspreiding of reproductie, ongeacht de vorm of de middelen, van deze informatie verboden.

Agenda

1. Begin tijdig!
2. Overnamerijp maken
3. 2.1 Eenmanszaak
4. 2.2 Vennootschap
5. Financiering en waarborgen
6. Hoe een overname structureren via een holding?
7. Meerwaarden op aandelen bij natuurlijke personen
8. Erfbelasting
9. Schenking
10. Vereffenen van de vennootschap
11. Uit het leven gegrepen

1. Begin tijdig

Familiale
overdracht

Via verkoop

Via schenking

Overdracht aan
management

Overdracht aan
personeel

3en

Overdracht aan
derden

2. Overnamerijp maken

Eenmanszaak

Het geheel van

- beroepsactiva
- beroepsschulden

van een natuurlijke
persoon

Vennootschap

Eigenaar van

- activa
- passiva

bestuurd en gecontroleerd
door een natuurlijk
persoon (of een andere
rechtspersoon)

2.1 Eenmanszaak

Eenmanszaak

Overdracht van

- Beroepsactiva
 - gebouw
 - inrichting
 - machines
 - rollend materieel
 - voorraad

Geen overdracht van

- liquide middelen
- te innen vorderingen
- zaken die men wenst te behouden.

.... en goodwill

- naam, clientele
- bedrijfseconomische waardering?
- fiscale belasting

.... en kredieten ?

enkel in specifieke gevallen : vb leasing

2.1 Eenmanszaak

Goodwill

Bedrijfseconomische waarde:

- op max 5 tot 7 jaar
- met vrije cash flow
- overname (excl onroerend)
- terug verdienen

- soms wettelijk geregeld

Goodwill

Fiscaliteit

4 x 4 regel

- 10 %
- 33 %
- progressieve aanslagvoet

2.1 Eenmanszaak: fiscaliteit : stopzettingsmeerwaarde

	gewoon fiscaal moment	gunstig fiscaal moment
Activa	blijft	nieuw
Materiële vaste activa	16,50%	10,00%
Immateriële vaste activa		
• $\leq$ som netto gezamenlijke belastbare winst/baat 4 vorige jaren	33,00%	10,00%
• $>$ som netto gezamenlijke belastbare winst/baat 4 vorige jaren	<u>Progr.</u>	<u>Progr.</u>
Financiële vaste activa en aandelen		
• In zover het belastbaar bedrag $>$ vroeger aanvaarde waarde $\searrow$	16,50%	10,00%
Voorraden, bestellingen in uitvoering	<u>Progr.</u>	10,00%

2.1 Eenmanszaak: fiscaliteit: RSZ & gemeentebelasting

- Aanvullende gemeentebelasting
- RSZ !
 - Uitzondering:
 - realisatie in jaar van de stopzetting of voorgaande jaar
 - jaar van pensionering of jaar voordien

2.2 Vennootschap

Overdracht van de activa

Overdracht van de aandelen

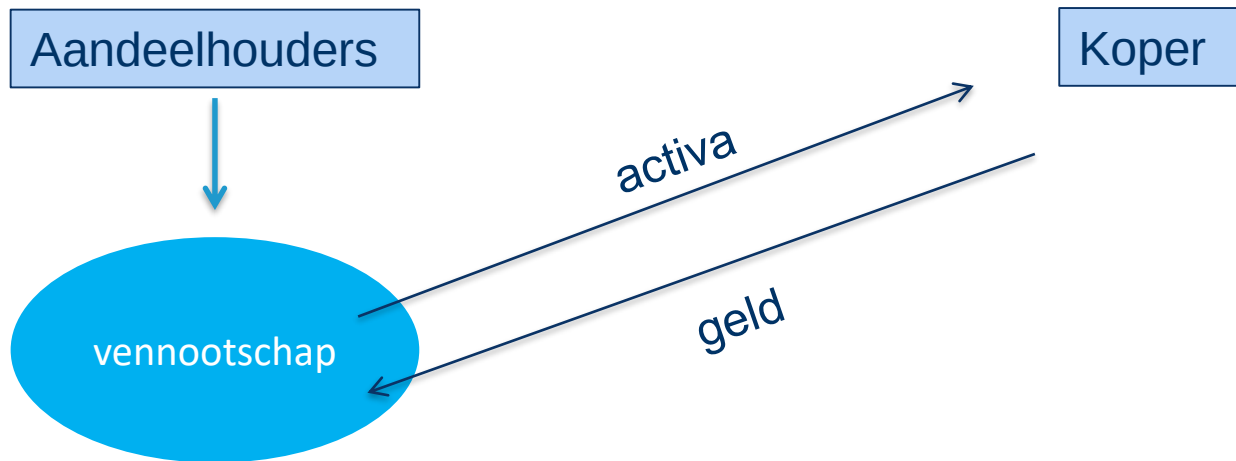

2.2 Vennootschap

Overdracht van de activa

De vennootschap verkoopt (een deel van) haar activa.

2.2 Vennootschap

Overdracht van de activa

- Aandeelhouderschap blijft ongewijzigd.
- De vennootschap incasseert de verkoopprijs.
- Latere (eventuele) liquidatie van de vennootschap.
- Niet alle activa hoeven te worden verkocht.

2.2 Vennootschap

Overdracht van de activa

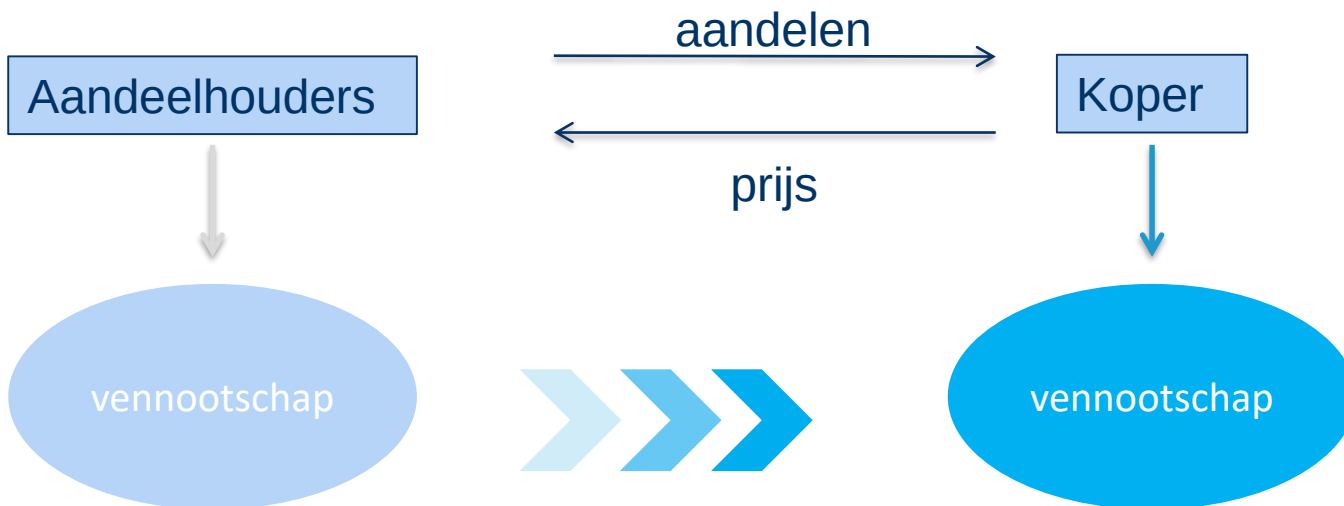
- Vennootschapsbelasting op meerwaarden
- Mogelijk BTW herziening
- Liquidatiebelasting

2.2 Vennootschap

Overdracht van de aandelen

Alleen de aandeelhouder wijzigt

2.2 Vennootschap : waardering

Substantiële
methode

Rendementsmethode

Marktmethode

2.2 Vennootschap : waardering

Substantiële methode

- alle activa en passiva
 - aan reële waarde
 - min- en meerwaarde !
 - na fiscale latentie op meer- en minwaarde
- = intrinsieke waarde

2.2 Vennootschap : waardering

Eigen vermogen boekjaar 2017	500.000 EUR
------------------------------	-------------

Boekwaarde onroerend goed :	250.000 EUR
-----------------------------	-------------

Netto verkoopwaarde onroerend :	750.000 EUR
---------------------------------	-------------

Latente meerwaarde :	500.000 EUR
----------------------	-------------

Meerwaardebelasting 29% :	145.000 EUR
---------------------------	-------------

Meerwaarde na belasting :	355.000 EUR
---------------------------	-------------

Eigen vermogen inclusief meerwaarde :	855.000 EUR
---------------------------------------	-------------

Meerwaardebelasting 14,5% :	72.500 EUR
-----------------------------	------------

Meerwaarde na belasting :	427.500 EUR
---------------------------	-------------

Eigen vermogen inclusief meerwaarde :	927.000 EUR
---------------------------------------	-------------

2.2 Vennootschap : waardering

Rendements- methode

- EBITDA
- EBIT
- Vrije cashflow
- Nettowinst
- Discounted cashflow

2.2 Vennootschap : waardering

Rendements- methode

Gecorrigeerde rendementen

- niet-bedrijfseigen kosten/opbrengsten
- niet-doorgerekende kosten
- investeringsbehoefte volgende jaren
- gewogen gemiddelde
- afschrijving of kosten

2.2 Vennootschap : waardering

WAARDE is het resultaat van een
BEREKENING

PRIJS is het resultaat van een
ONDERHANDELING

2.2 Vennootschap : waardering

KBC: waardering onderneming :

- 7 methodes
- substantiële- en rendementswaarden
- gewogen gemiddelde
- sectorstudies
- **inzicht geven** in de elementen die een waardering bepalen.

2.2 Vennootschap : waardering

Unizo – overnamemarkt

Advies op maat : overlaters van een kleine onderneming .

Waarderingstool door KBC:

- zelfstandigen
- kleine ondernemingen

3. Financiering

Eigen middelen

Family, Friends and Fans

Private Equity – Business Angels

Achtergestelde leningen

Gebruikelijk tussen de 5 tot 7 jaar

Terugbetalingscapaciteit

- met vrije cashflow
- Aandacht voor toekomstige investeringen en behoefte aan werkkapitaal

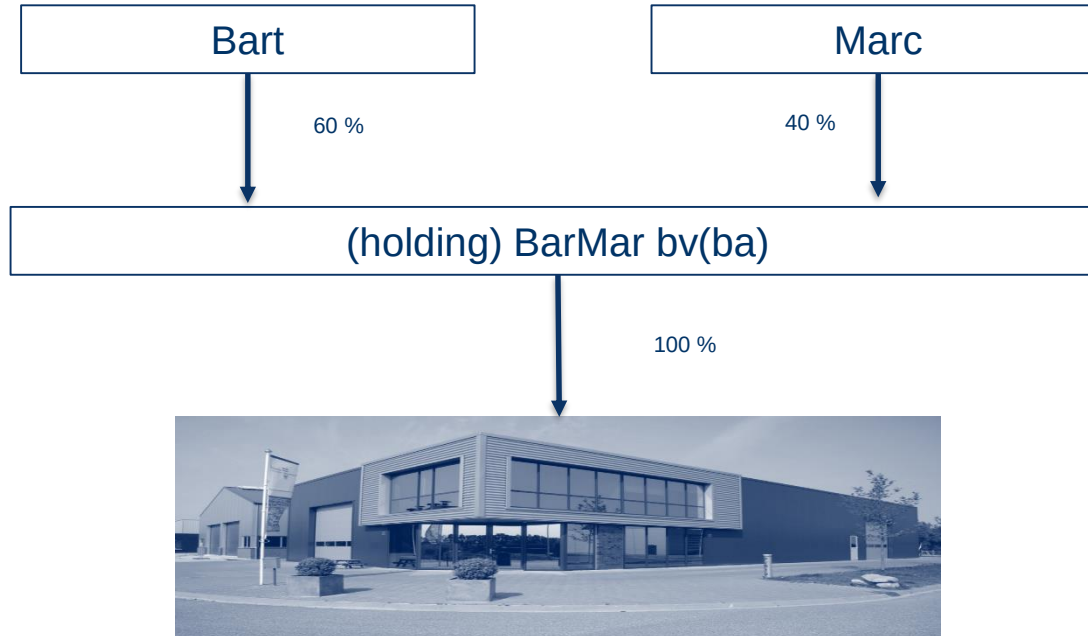
3. Waarborgen

- Waarborgen binnen de overnemende vennootschap
- Inpandname van de aandelen van de overgenomen vennootschap
- Overheidswaarborgen
- Persoonlijke waarborgen (indien nodig)

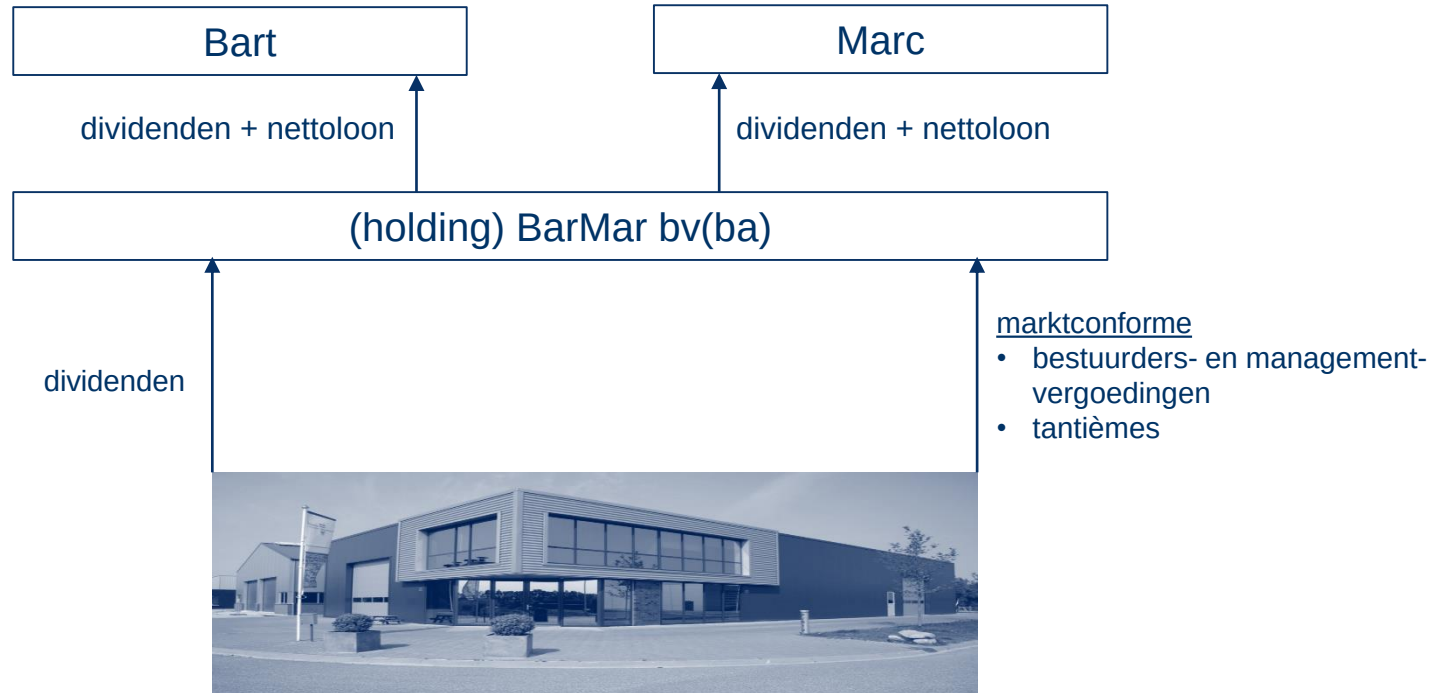

Aandachtspunt: wetgeving 'financiële dienstverlening' ('financial assistance')

4. Hoe een overname structureren via een holding?

4. Hoe een overname structureren via een holding?

5. Meerwaarden op aandelen bij natuurlijke personen

Vrijgesteld van PB

Indien meerwaarde kadert in
normaal beheer van privé-
vermogen

Belast als divers inkomen in PB

Als het niet kadert binnen het normaal
beheer van het privé-vermogen

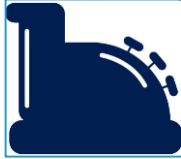
Feitenkwestie – ruling

33% + aanvullende gemeentebelastingen

Op verschil

6. Erfbelasting

Bedrijfsvermogen

Eenmanszaak

- Door **overledene** of diens **partner**
- **Beroepsmatig geïnvesteerde activa**
- In **familiale** onderneming
- Die **persoonlijk** wordt uitgeoefend

Vennootschap

- **Aandelen** in een familiale vennootschap
- Met **zetel** van werkelijke leiding **in EER**

Holding

Speciale regeling

6. Erfbelasting Vennootschap

Voorwaarden **op moment van overlijden**

Exploitatie

Participatie

Een **economische activiteit**

= een nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwactiviteit of vrij beroep omvatten

Geen reële economische activiteit als obv balans van min. 1 van de 3 boekjaren voorafgaand het overlijden:

- bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (post 62 JR) $\leq 1,50$ % van totale activa **én**
- terreinen en gebouwen (post 22 JR) > 50 % van totale activa

Erflater
+
"familie"

- Partner
- Verwanten rechte lijn + partners
- Broers/zussen + partners
- Kinderen van broers/zussen

Minimum **50%**
Volle eigendom (VE)

OF

Erflater + "familie"
Min 30% VE

+

1
andere aandeelhouder
+ "familie"

Minimum **70%** VE

OF

Erflater + "familie"
Min 30% VE

+

2
andere aandeelhouders
+ "familie"

Minimum **90%** VE

Voorwaarden **gedurende 3 jaar na overlijden**

Continuïteit

- Blijven **voldoen** aan de definitie "familiale vennootschap"
- **Verderzetting** activiteit **zonder onderbreking** (niet noodzakelijk door erfgenamen)
- Jaarrekening opmaken en publiceren volgens de wettelijke voorschriften
- **Behoud kapitaal**
- **Behoud zetel van werkelijke leiding binnen EER**
- **GEEN** verplichting tot **behoud aandelen**

7. Planning met bedrijfsvermogen

Schenking

Standaard-tarieven

0% mits 3 jaar overleven

- Bankgift
- Nederlandse notaris (7j)

3% rechte lijn of 7% anderen

- Belgische notaris
- Registratie van handgift, bankgift of akte Nederlandse notaris

Gunsttarief 0 % (via Belgische notaris)

Voorwaarden **op moment van schenken**

Exploitatie

Participatie

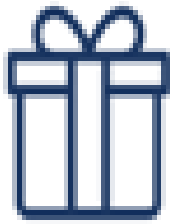
Dezelfde voorwaarden
Als bij **gunsttarief** erfbelasting

Voorwaarden **gedurende 3 jaar na schenken**

Continuïteit

7. Planning via schenking

Modaliteiten

MODALITEITEN

BEDING VAN TERUGKEER

VERBOD INBRENG HUW.GEMEENSCHAP

VOORBEHOUD VRUCHTGEBRUIK met
vervreemdingsverbod

.....

BEHOUD VAN CONTROLE

VOORBEHOUD VRUCHTGEBRUIK

BVBA (of in de toekomst: BV?)

BURGERLIJK MAATSCHAP

STICHTING ADMINISTRATIEKANTOOR

- Steeds notarieel
- Inkomen (dividend)
- Behoud van controle (opletten!)
- Vaak in combinatie met andere controle

10. Vereffenen van de vennootschap

Verkoop handelsfonds

- Winsten
- Vennootschapsbelasting
- Liquidatiebelasting
- Fiscaal kapitaal
- Sociaal passief

Een voorbeeld uit het leven
gegrepen ...

Situatie

- Familie met 2 dochters heeft een mooi bedrijf.
- Ouders bezitten samen alle aandelen.
- Dochter Sofie is actief in het bedrijf en zou het bedrijf graag verder zetten.
- Dochter An heeft andere ambities buiten het bedrijf.
- De ouders willen het geleidelijk kalmer aan doen en willen een deel van het van het vermogen veilig stellen. Ze vinden het tof dat Sofie de zaak wil verder zetten, maar willen ook An een duwtje in de rug geven.

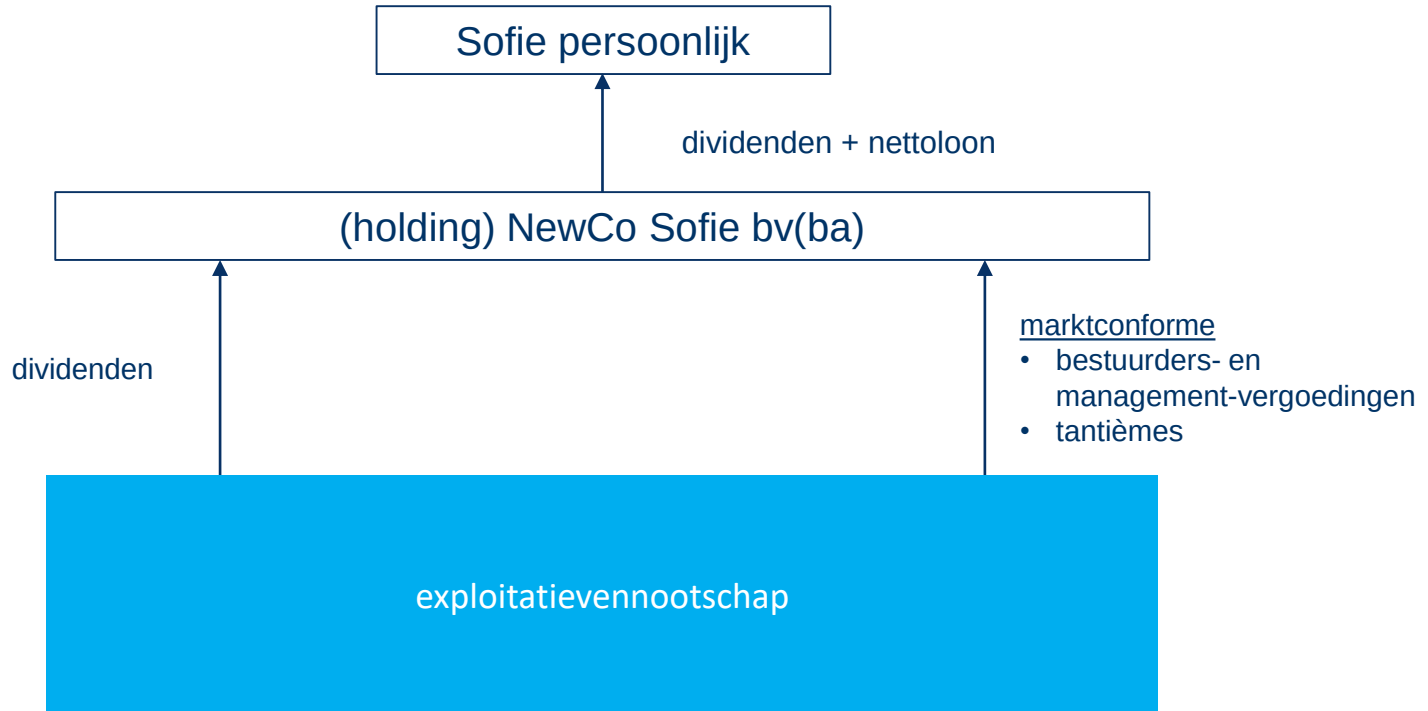
Vermogen

- Waardebepaling van de aandelen: 1 500 000 EUR
- Het vermogen van de ouders bestaat uit:
 - het bedrijfsvermogen 1 500 000 EUR
 - de gezinswoning 500 000 EUR
 - tweede verblijf in de Ardennen 225 000 EUR
 - beleggingen 375 000 EUR
- Hoe heeft de familie de overdracht aangepakt?

Structuur

NewCo Sofie			
actief		passief	
financiële vast activa	1 500 000	kapitaal	375 000
		lening van de ouders	300 000
		investeringskrediet KBC	825 000
balanstotaal	1 500 000	balanstotaal	1 500 000

Structuur

A close-up photograph of a person's hand raised, palm facing forward, with fingers slightly spread. The hand is wearing a light blue or white long-sleeved shirt with visible buttons at the cuff. The background is blurred, showing other people in a classroom or meeting setting. A bright blue speech bubble is overlaid on the right side of the image, containing white text.

Vragen
staat vrij.